

Oppgavefellesskapet 22.08.24

Forsøkskommune – hva er det og hva innebærer det?

Hvem er jeg?

- Konst. enhetsleder for Enhet for forskning, utvikling og innovasjon i Helse og mestring (ellers rådgiver i Kommunalsjefens stab).
- Utdannet sykepleier og jurist, med lengst fartstid som jurist.
- Har jobbet 12 år i UDI, både som saksbehandler i asylavdelingen og som leder.
- Jobbet i Vestvågøy kommune, i Helse og mestring siden 2020.
- I denne sammenheng; Prosjektkoordinator fra Vestvågøy kommune til Oppgavefellesskapet.

Forsøkskommune/fri kommune

- To navn på det samme – Regjeringen kaller det «forsøkskommune».
- «Vi må tørre å tenke nytt»!
- Ansvarlig departement: Kommunal- og distriktsdepartementet, men andre fagdepartement vil også kunne bistå oss hvis det trengs

Hva er et forsøk?

- I denne sammenheng: Utvikling av offentlig sektor der forvaltningen får fritak fra gjeldende regler i lov/forskrift slik at man kan teste ut nye arbeidsformer eller endret oppgavefordeling.
- Vi får andre juridiske rammer
- Nye arbeidsformer skal testes ut i avgrenset skala, erfaringene gir grunnlag for vurdering av om hvorvidt forsøket skal føre til endring i regelverket som kan gjelde for alle.
- Forsøk skal være reversible, det skal være mulig å gå tilbake til ordinær drift etter at forsøksperioden er over!

Hva er et forsøk?

- For å få lov til å jobbe utenfor de gjeldende juridiske rammene, krever selve forsøket hjemmel i lov.
- Lov om forsøk i offentlig forvaltning, i kraft fra 1993
- Viktig: Kan søke på forsøk innen alle sektorer eller på tvers av sektorer. Forsøkene må være innenfor rammene av eksisterende forsøkshjemler, men kan ikke innskrenke individuelle rettigheter eller saksbehandlingsregler som ivaretar enkeltpersoners rettssikkerhet.

Søknadsprosessen

- Foreløpig søknad sendt september -23, gikk videre i prosessen som en av 10 søkere (totalt 87 søkere). Fortsatt ikke «helt godkjent» som forsøkskommune.
- Framover får vi veiledning fra dept for konkretisering av forsøket fram mot endelig søknad.
- Endelig søknad består bl.a av en lokal forskrift som etter behandling av kommunestyrene, skal godkjennes av dept. Deretter kan selve forsøket starte.

Endelig søknad (forsøksloven § 5)

- Vedtak fra kommunestyrene om forsøket
- Lokal forsøksforskrift vedtatt av kommunestyrene
- Oppdatert prosjektbeskrivelse med informasjon om:
  - Hvordan forsøket skal organiseres
  - Redegjørelse for berørte fagforeningers og ansattes involvering i forsøket
  - Mulig tidspunkt for oppstart og varighet av forsøket
  - Eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser
- Når Kommunal- og distriktsdepartementet har godkjent denne søknaden, kan vi starte forsøket og si at vi er en «forsøkskommune».

Lokal forskrift

- Skal gi nærmere bestemmelser om rammene for og gjennomføringen av forsøket
- Lokal forskrift vil gjelde i stedet for de reglene som forsøket gir unntak fra
- Dept sørger for kunngjøring på Lovdata, kommunene/oppgavefellesskapet må gjøre vedtektene kjent lokalt.

Hvordan lager vi ei forskrift?

- Vi (i kommunene) må utarbeide forskrifta i samråd med Kommunal- og distriktsdept og aktuelle fagdepartement.
- Forskrifta bør være likelydende i alle kommunene i oppgavefellesskapet, må vedtas av alle kommunestyrene.
- Ansatte og andre som forsøket får konsekvenser for, skal ha mulighet til å uttale seg om forsøket før det blir gjort vedtak i kommunestyrene. Det betyr at forskrifta må på høring/innspill må hentes inn på forhånd.

Hvordan skal forskrifta se ut?

- Skal regulere **unntak** fra gjeldende lov eller forskrift
- Bør utformes slik at den kan fungere som en regulering av forsøket gjennom hele forsøksperioden
- F.eks: « Kommuneloven §...gjelder ikke, i stedet gjelder...» eller «kommuneloven §...gjelder, med følgende unntak...»

Endre forskrifta underveis i forsøket?

- Kommunestyrene kan delegerere sin myndighet til annet folkevalgt organ, slik at dette organet kan gjøre mindre endringer og tillegg i den allerede godkjente forskrifta (altså representantskapet)
- Delegering kan gjøres samtidig som forskrift vedtas i kommunestyret.
- Endringer underveis i forskriften må også sendes dept for godkjenning.

Forsøkets varighet

- Må fastsettes i forskriften
- Godkjenning av et forsøk gis for en periode på inntil 4 år. Kan forlenges med ytterligere 2 år (dersom det f.eks er planlagt en reform i samsvar med det forsøket gjelder)
- Vi må legge til grunn at forsøket skal være reversibelt! Det skal være mulig å gå tilbake til ordinær drift etter at forsøket er over.

Hva kan vi ikke forsøke?

- Forsøk som innebærer avvik fra kommunelovens grunnleggende regler om organisering av kommuner eller saksbehandlingsregler i forvaltningsloven.
- Forsøk som innebærer fritak fra saksbehandlingsregler i andre lover, som er gitt av hensyn til enkeltpersoners rettssikkerhet, med mindre rettssikkerheten ivaretas minst like godt gjennom forsøket.
- Forsøk som vil innebære innskrenking av rettigheter eller utvidelse av plikter for enkeltpersoner.

Vertskommune- samarbeid vs oppgavefelleskap

- Vertskommunesamarbeid: En kommune (vertskommunen) er ansvarlig for å fatte vedtak på vegne av andre kommuner.
- Oppgavefelleskap: Gir mulighet for at flere kommuner fatter vedtak på vegne av hverandre.

Hva er et rettssubjekt?

- En som kan få rettigheter og pådra seg forpliktelser i henhold til rettsreglene. I utgangspunktet alle fysiske personer, og juridiske personer. Et selskap er f.eks et eget rettssubjekt, som er uavhengig av sine eiere.
- Henger sammen med partsevne – altså evnen til å være part i en rettssak. Fysiske personer, stat, kommune og selskaper har partsevne.

Takk for meg 😊

